

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 131 | 19-25 Aralık 2022

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 82 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

19 Aralık: Diyarbakır'da stadyumda futbol maçı başlangıcında milli marş için ayağa kalkmadıkları gerekçesiyle dokuz kişi polis tarafından gözaltına alındı.

19 Aralık: Ankara'daki bir cezaevinde tutulan 85 yaşındaki hasta mahkum Vural Avar hayatını kaybetti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

19 Aralık: Bir polis şiddeti olayına karşı İstanbul ve Kocaeli'de düzenlenen gösterilere müdahale eden polis 109 kişiyi gözaltına aldı.

19 Aralık: İstanbul'da bir anma etkinliğine müdahale eden polis üç kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

19 Aralık: Muş Valiliği, il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantı ve gösterisini 13 gün boyunca yasakladı.

21 Aralık: Bir İstanbul mahkemesi 2019 yılında bir gösteriye katılan 22 kişiyi 1 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum etti.

21 Aralık: Ankara'da KHK'lı eski kamu görevlileri tarafından düzenlenen bir protestoya müdahale eden polis altı kişiyi gözaltına aldı.

23 Aralık: İstanbul'da Kürt siyasetçilerin gözaltına alınmasına karşı düzenlenen bir gösteriye müdahale eden polis bir aktivisti gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

19 Aralık: Ankara'da polis gazeteci Fatih Yaşlı'yı gözaltına aldı. Yaşlı aynı gün serbest bırakıldı.

19 Aralık: Bir İstanbul mahkemesi, hükümete yakın bir işadamına ait bir araçta uyuşturucu bulunduğu iddialarına ilişkin en az üç habere erişim engeli getirdi.

20 Aralık: Furkan Durmaz adlı bir muhabir İstanbul'da sokak röportajı yaparken fiziksel saldırıya uğradı.

20 Aralık: Bir Ankara mahkemesi, hükümetin Kanal İstanbul projesini eleştiren bir ortak açıklama yayımladıkları için darbecilik suçlamasıyla yargılanan 103 emekli amiralin beraatına hükmetti.

21 Aralık: Bir Ankara mahkemesi, Kürt gazeteci Hayri Demir'e terörizm suçlamasıyla 2 yıl 9 ay 22 gün hapis cezası verdi ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

21 Aralık: Tunceli'de polis, sosyal medyada terör örgütü propagandası yaptığı gerekçesiyle Gökhan Karakuş isimli bir kişiyi gözaltına aldı. Karakuş 23 Aralık günü çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandı.

21 Aralık: Bir İstanbul mahkemesi gazeteci Sedef Kabaş'a bir televizyon programında cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla tazminat cezası verdi.

21 Aralık: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), televizyon kanalları Tele1, Halk TV ve Fox TV'ye politik içerikli programlarında yer alan yorumlardan dolayı para cezaları verdi.

22 Aralık: Yaptığı haberlerden dolayı 14 Aralık günü gözaltına alınan gazeteci Sinan Aygül serbest bırakıldı.

23 Aralık: Bir Diyarbakır mahkemesi, Diyarbakır'ın seçilmiş belediye başkanının yerine geçmek üzere hükümet tarafından kayyum olarak atanan Rifat Ural'ın adının karıştığı yolsuzluk iddialarına ilişkin en az üç habere erişim engeli getirdi.

24 Aralık: Bir Ankara mahkemesi, Ankara Emniyeti terörle mücadele şubesinde çalışan Abdülkadir Türkyılmaz adlı memurun adının karıştığı işkence iddialarına ilişkin beş tweet ile bir habere erişim engeli getirdi.

SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜ

25 Aralık: İçişleri Bakanlığı, HDP milletvekili Zeynel Özen'e yurtdışına çıkış yasağı getirdi.

KÜRT AZINLIK

19 Aralık: Bir Hakkari mahkemesi, Kürt siyasetçiler Dilek Hatipoğlu ile Nurullah Çiftçi'yi terörizm suçlamasıyla 11 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum etti. Hatipoğlu ve Çiftçi adil yargılanma hakları ihlal edildiği gerekçesiyle kendilerine daha önce verilen mahkumiyetlerin Anayasa Mahkemesi tarafından bozulması üzerine yeniden yargılanmıştı.

21 Aralık: Bir Ankara mahkemesi, Kürt gazeteci Hayri Demir'e terörizm suçlamasıyla 2 yıl 9 ay 22 gün hapis cezası verdi ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

23 Aralık: Dokuz ilde düzenlenen polis operasyonlarında aralarında Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) üyesi Kürt siyasetçilerin de yer aldığı 14 kişi gözaltına alındı.

23 Aralık: İstanbul'da polis HDP üyesi ve yöneticisi altı kişiyi gözaltına aldı.

23 Aralık: Muş'ta polis dört HDP üyesini gözaltına aldı.

25 Aralık: İçişleri Bakanlığı, HDP milletvekili Zeynel Özen'e yurtdışına çıkış yasağı getirdi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

21 Aralık: Medyada yer alan haberlerde Aydın'daki bir cezaevinde 10 kişilik koşullarda 46 kişinin tutulduğu duyuruldu.

24 Aralık: Kocaeli'ndeki bir cezaevinde tutulan hasta mahkum Emin Gurban'ın isteği ve iradesi dışında Konya'ya nakledilerek tedavisinin aksatıldığı duyuruldu.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

22 Aralık: İran'da yıllar önceki protestolara katıldıkları için idam cezasıyla karşı karşıya olan iki İranlı Kürt olan Hüseyin Manbari ve Shugar Mohammadi'nin sınır dışı edilmelerine karar verildiği duyuruldu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

24 Aralık: Bir Ankara mahkemesi, Ankara Emniyeti terörle mücadele şubesinde çalışan Abdülkadir Türkyılmaz adlı memurun adının karıştığı işkence iddialarına ilişkin beş tweet ile bir habere erişim engeli getirdi.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

19 Aralık: İsveç Yüksek Mahkemesi gazeteci Bülent Keneş'in Türkiye'ye iadesi için yapılan başvuruyu reddetti. Mahkeme kararında Keneş'e yöneltilen suçlamaların İsveç'te suç teşkil etmemesini ve gazetecinin siyasi görüşleri nedeniyle eziyet görme ihtimali altında bulunmasını zikretti. Keneş'in iadesi Türkiye cumhurbaşkanı tarafından İsveç'in NATO üyeliğinin onaylanması için şart olarak öne sürülmüştü.